

Skrift utgiven 1947

Den främste företrädaren för Vänstersocialistiska Partiet var Göteborgsarbetarprofilen Albin Ström. Om honom och hans politiska bakgrund, se startsidan till skriften [Är kommunismen radikal eller reaktionär?](#) där även finns fler lästips.

Ur baksidestexten:

arbetar-posten, Vänstersocialistiska partiets organ har hitintills gått främst i kampen mot nazism, likriktning, statskapitalism, centralbyråkrati, ransoneringselände, Krångel-Sverige, skatteutplundring, rysskrediter och allsköns reaktion. Under mörklägningstiden blev tidningen konfiskerad 28 ggr vilket torde vara nytt världsrekord. Men så kämpade vi också för friheten, socialismen och demokratin efter klara linjer — utan anpassning till läget i det då nüordnade Neuropa.

Vi fortsätta kampen mot anpassningen även om denna nu går i österled. Skola Europas folk kunna leva utan nöd och utan fruktan läcker det icke med att Hitler och Musse likviderats — då måste folken befrias även från de återstående diktatorerna — Franco, Stalin, Tito och de övriga. Dra ditt strå till stacken genom att sprida våra idéer i de vidaste kretsar.

I framtidens samhälle — till vilket det under statskapitalismen finns en enda väg, markerad av att när du födes blir du medlem av statskyrkan, när du börjar arbeta medlem i LO och socialdemokratin, när du fyller 20 år tar staten hand om ditt liv och disponerar det tills du blir 50, då du endast blir "hemvärnare" — är allt fullkomnat, motboken, källskattsedeln, soldatinstruktion, ransoneringskortleken, hemvärdet, statspartiet, statstidningarna (MT och Ny Tid) och hyllningsfilmerna till Wigforss och Erlander. Då behöver inte "Lilleman" bry sin hjärna längre. Allting är klart för honom utom vägen till friheten och framtiden. Den är spärrad av förordningarnas och blanketternas taggtråd. Nu vill vi ha vägen fri från all denna bråte. Vill du vara med och röja, är din plats i våra led.

KAMRAT!

Varför är Du icke med i kampen?

Se på världen av i dag. När du gjort detta kan **du** — utan att dina kinder färgas av skammens rodnad — svara på frågan: **Varför du inte är med i kampen för att skapa om denna värld?**

Du har annat att göra kan du svara. Är det då viktigare än att hjälpa till i arbetet för att skapa nya bättre samhällsförhållanden, så att människorna inte svälta ihjäl, tvingas att mörda kamrater på andra sidan gränsen, därför att nazism och tyranni skall triumfera. Du kanske arbetar inom din fackförening. Det är bra om du arbetar på rätt sätt. Men om kampen endast rör sig om att få fem eller tio öre mera i timmen, så är det bortkastad möda. Det kan vara nödvändigt att skydda en hastigt sjunkande levnadsstandard även med detta arbete. Det kan vara nödvändigt för att höja din standard åtminstone tillfälligt. Men medan du får din tioöring — stiger varupriserna med 15 å 20 öre, ja, kanske ända upp till 30 å 40 öre. Trygghet för en hög levnadsstandard får du endast genom att skapa om samhället. Ställa dess oerhörda produktionskapacitet till förfogande för dig själv och alla dina kamrater genom en socialistisk produktionsordning.

Du har kanske varit med i kampen och ”tröttnat” som det heter. Har du inte många gånger varit trött i ditt dagliga arbete, men ändå är du i regel dagen efter på arbetsplatsen. Varför, jo du **måste** arbeta för att kunna leva. Den folkets befrielseörelse, som skall skapa makten åt folket och bygga ett socialistiskt samhälle, behöver också **folk som arbetar för att den skall kunna leva**. Det finns visserligen ingen som kontrollerar med tidtagareur att du är med i det arbetet. Det är därför så mycket viktigare **att din inneboende andliga vitalitet tjänstgör som stämplingsklocka**. Du har kanske gått fel väg i kampen under år som gått. Skall du därför, åtminstone för en tid — den som fått socialistisk kamplidelse i blodet kan nog inte vara länge ifrån — undandraga den socialistiska kampen din arbetskraft, därför att du själv gått fel och först senare kommit till klarhet. Det finns ingen reson i något sådant. Att du möjligen skulle förebrå dig själv att du tagit fel, kan så vara. Men som klok karl borde du sedan säga: För att reparera denna fauten skall jag nu hugga i med fördubblade krafter och hjälpa dem som haft rätt hela tiden. Så reagerar den som **vill** något. Men att söka undandraga folkets kamp de insatser som denna har rätt till, även om dessa icke kontrolleras med tidtagarur, därför att man själv tagit miste är — framförallt i dessa tider — ett tecken på **bristande socialistisk solidaritet, rättskänsla och frihetslidelse**.

Tag därför steget fullt ut. Anslut dig till det **Vänstersocialistiska Partiet**. Stadgar och program kan rekvireras från partiets exp. **Värmlandsgatan 9, Göteborg**.

Manifest till Sveriges folk från Göteborgskonferensen 10 nov. 1946

Folkkamp

FÖR fred, frihet, demokrati och socialism

MOT byråkrati, diktatur och kapitalism — även svensk och rysk statskapitalism

Folken har under de senaste tre decennierna upplevt två världskrig och det tredje är i sikte. Första världskriget skulle slå ned militarismen och skapa en fred där parollen ”**Aldrig mera krig**” var förverkligad. Andra världskriget skulle skapa en värld fri från nöd och fri från fruktan. Ser vi på världen av i dag märka vi snart att fruktan och nöd dominerar, istället för att dessa skulle vara bortsopade genom de allierades seger. Diktatorerna finns kvar, även om de i dag söka spela demokratins roll. Ofriheten har spritt sig till samhällslivets alla områden, icke minst genom den byråkrati och det pappersvälde som överallt dominerar. Den kapitalistiska planlösheten och misshushållningen likaväl som den statskapitalistiska ”planhushållningen” har icke lyckats fylla folkets behov av nödvändighetsvaror varför världens folk lider under en bristhushållning som icke svarar mot de stora ekonomiska, tekniska och mänskliga resurser som nu finnes.

Detta visar behovet av en ny och skärpt kamp för ett socialistiskt samhälle där man skapar maximum av arbetets frukter och fördelar dessa rättvist bland dem som arbeta. Ett sådant samhälle måste vila på folkets breda lager och icke på någon statslig, kommunal eller facklig byråkrati som gör det hela både ineffektivt och åstadkommer att arbetets frukter fördelas t. o. m. orättvisare än i de kapitalistiska länderna. Ett typiskt exempel på detta är den ryska statskapitalistiska diktaturen som på samma arbetsplats tillämpar löneskillnader mellan arbetarna i förhållandet 1:10 och där löneskillnader i förhållandet 1:30 icke äro ovanliga. Mellan industrins ledare och arbetarna tillämpas löneskillnader i förhållandet 1:100 — ja, direktörernas löner i förhållandet till de lägst avlönade arbetarnas äro t. o. m. 1:300. Det är tämligen likgiltigt för folket om samhället äger produktionsmedlen, när de utnyttjas av byråkratin, för en sådan utsugning av detta, att den överträffar utsugningen i de högkapitalistiska länderna. En sådan fördelning vore också omöjlig om folket hade någon bestämmanderätt över det ekonomiska livet.

Läget ute i världen kräver även, mer än någonsin, ny kamp för fred, frihet och socialism. Freden är också i fara till följd av de jättelika rustningar som nu pågår världen över. Stalins miljonarméer och USA:s atombomber äro förberedelser — icke för fred — utan för ett tredje världskrig. De imperialistiska och panslavistiska strävandena bakom dessa rustningar äro icke folkens utan de politiska och ekonomiska diktatorernas. Denna reaktionära utveckling måste brytas av världens folk. Vi behöva en fred grundad på folkens rätt att själva bestämma sina och världens öden. Då måste friheten, rätten och demokratin bli grundens på vilken framtidens samhälle skall byggas. En demokrati som omfattar samhällslivets alla områden — politiska, kulturella, ekonomiska m. fl. De borgerliga vilja på det ekonomiska området bibehålla fåtalsväldet — de synes icke vilja förstå att arbetarna också har rätt att äga sin andel av produktionsmedlen — medan socialdemokrater och kommunister vilja ersätta detta med ett nytt fåtalsvälde — byråkratin. Det ovanifrån dirigerade centralbyråkratiska samhället betyder ny ofrihet, nytt inkompetensvälde, nya fogdar och tusentals nya pappersparagrafer och förordningar. Ryssland och Hitlers Tyskland stå i det fallet som varnande exempel. Den vägen betyder vare sig folkfrihet eller ekonomisk rättvisa.

Den frihetliga socialismens väg är att ledningen och kontrollen över samhällets politiska, kulturella och ekonomiska verksamhet skall utövas direkt av folket genom deras egna

sammanslutningar. Först därigenom förhindrar vi uppkomsten av en omfattande och maktlysten byråkrati som äventyrar folkväldet. Effektiviteten i arbetet ökas härigenom. Genom att alla produktiva krafter utnyttjas och tillvaratages blir resultatet ett maximum av behovstillfredsställelse, om dessa arbetets frukter fördelas efter behovens nödvändighet. Då böra de inte utnyttjas för att skapa förintelsemedel, utan för att säkra en ny kultur med solidaritet och samverkan folken emellan. Vägen till fred går inte via topprustningar och nya förstörelsemedel. Den går i motsatt riktning, den väg som den internationella arbetarrörelsen var inne på när den byggde freden på starka folkrörelser i alla länder som sade nej till kriget och dess förberedelser, de militära rustningarna. Fullföljande denna politik är det som konferensen hälsar alla frihetliga socialistiska grupper och partier i alla länder. Vårt parti har nu kämpat i sex års tid och vi ha trots myndigheternas förföljelser, åtal, konfiskationer, fängelsestraff och oerhörda ekonomiska svårigheter ändå marscherat framåt. Vi ha nu på vår konferens företagit omfattande åtgärder för en mera landsomfattande socialistisk kamp i vårt land. Vi se fortfarande, liksom när partiet bildades 1940, räddningen för Europas folk i en socialistisk nyordning, i stället för en sönderfallande kapitalism. Bortom denna ser vi Europas morgondag, då samtliga europeiska folk i samarbete med världens övriga, skapar kultur i stället för diktatoriskt tvång och likriktning, välstånd i stället för förstörelse, fredens och arbetets verktyg i stället för krigets och militarismens. För detta arbete och detta mål vilja vi mobilisera landets arbetande folk till ny kamp för frihet, fred, demokrati och socialism.

Vänstersocialistiska Partiet.

Partiets bildande och tidigare kamp.

Detta manifest innehåller en sammanfattning av de kamplinjer som det vänstersocialistiska partiet arbetar efter i dagens politiska läge. Partiet bildades på en konferens i Göteborg söndagen den 27 okt. 1940. Redan tidigare hade den vänstersocialistiska oppositionen bildats inom det socialistiska partiet som en motvikt till den Flygiska juntans förstörelsearbete inom detta. Vår tidning arbetar-posten började 1938 kritisera denna juntas verksamhet och vi krävde redan efter Kilboms uteslutning 1937 inkallandet av en extra kongress för att klart ange partiets politik och att skaffa en ledning som var klart vänstersocialistisk. Flygjuntan som behärskade AU i Stockholm avvisade detta, med bl. a. ekonomiska skäl. Vid 1938 års stadsfullmäktigeval i Göteborg skärptes kampen ytterligare genom en uppdelning av kommunen i två fraktioner, vilket senare ledde till bildandet av en Flygtrogen kommun på Hisingen med nuvarande socialdemokraten, folkskollärare Vilhelm Johansson som ledare. Under 1939 steg oppositionen i V. Sverge mot Flygjuntans politik, vilket tog sig uttryck i ett flertal artiklar i arbetar-posten. Särskilt brännmärkte vi Folkets Dagblads krigsaktivism sedan Stalin i november 1939 överföll Finland. Samtidigt som vi vände oss mot det ryska gangsteröverfallet, vände vi oss också mot dem som ansåg att Sverge skulle intervensera — bland dessa också Folkets Dagblad och Flyg. Detta ansåg vi vara rena självmordet utan att tjäna något förnuftigt ändamål. Denna linje fick stöd av Internationella socialistiska byrån som i sin bulletin förklarade följande:

”Nils Flyg, ledare för svenska socialistiska partiet, har intagit en aktivistisk hållning under invasionen i Finland. Hans tal i riksdagen, liksom artiklarna i **Folkets Dagblad**, ha röjt en åskådning, som partiet står helt främmande för och som inget har med socialismen att göra. En opposition mot denna förändring i åskådning och mot detta krigsaktivistiska perspektiv har framträtt i Göteborg och i arbetar-posten — officiellt organ för partiets västra distrikt — med ett upprop undertecknat av Albin Ström, ledamot av centralkommittén, som kräver en sammankomst av C. K. Något senare utsändes ännu ett upprop vari krävdes en extra partikongress. Allt detta nonchalerade Flyg”.

I fortsättningen konstatera F. O. I. att artiklar ur **Workers Age** — S. L. L. A. — regelbundet översattes i arbetar-posten och till sist konstateras:

”Vi kan blott glädja oss åt att arbetargardet av S. S. P. har förblivit trogen F. O. I. Genom cirkulär av 30 mars har sekretariatet ogillat den hållning de ledande inom partiet intagit som hade övergivit ställningen av den klass, som fodrar strid för en konstant förstoring av de demokratiska friheterna, och övergivit den internationella position som fodras av varje proletariat att det först och främst kämpar mot sitt eget borgarvälde. Förstörandet av stalinsk byråkrati kan blott vara arbetarklassens uppgift, ej en borgarregerings”.

Denna kampanj kulminerade i att vi ställde som ultimativt krav att en kongress skulle sammankallas omedelbart för att avkoppla den Flygska juntan från ledningen för Socialistiska Partiet och om den fortsatte med sin antisocialistiska politik skilja den från partiet. För att förhindra detta sände AU ned Arvid Olsson till Göteborg, med fullmakt att utesluta Göteborgskommunen och Västra Sverges distrikt ur partiet. Detta verkställdes på ett kommunmöte den 20 febr. 1940 och gick så enkelt till att hr Olsson ställde krav på att frågan om partiets politik och den extra kongressen skulle avföras från mötets dagordning för han hade ingen fullmakt att diskutera denna. När mötet vägrade att ändra dagordningen reste sig Arvid Olsson, Vilhelm Johansson m. fl. ”flygare” och gick. I dörren ropade O. att **”ni är uteslutna ur det socialistiska partiet”**.

På detta möte antogs ett uttalande mot krigsaktivisterna som inleddes med följande ord:

”Vi står i dag inför Sverges ödestimma. Skall vår ungdom, kärleksfullt uppfostrad och utbildad för mänskliga och kulturella värv offras? Skall den slitas sönder på slagfälten, gå under i skyttegravarnas dy.

— — —

Är det den framtid i socialistiskt arbete för fred och mänsklighet, som vi arbetat och kämpat för? Nej. Men då måste Sverges småfolk nu som tidigare gå främst i kampen mot dem som driva sitt brottsliga spel för att offra landets folk. Vi gjorde detta 1905 när den ”nationella tryggheten” krävde krig mot Norge, vi gjorde det 1916-17 när vår ”nationella trygghet” krävde modig uppslutning på Tysklands sida, vi gjorde det efter fredsslutet när ”nationella” hetssporrar ville erövra det svenska Åland och vi **måste** göra det även i dagens situation”.

Mötet beslutade också inkalla västra distriktet till en konferens under påskhelgen. På denna beslöts enhälligt att bilda **”Vänstersocialistiska Oppositionen”** för att senare på hösten när den flygska politiken gjort bankrutt i valet, sammankalla en landsomfattande konferens för att bilda ett vänstersocialistiskt parti. Vid valet i september 1940 förlorade det av Flyg ledda partiet 85,6 proc. av det tidigare röstetalet som sjönk från 127,832 till 18,354. Det var den fullständiga katastrofen för Flygjuntan och nu sökte han först leda resterna över till socialdemokratin, men när detta misslyckades orienterade han sig åt nazisterna som övertog resterna och underhöll Flygjuntan tills sammanbrottet kom för Hitler.

Vi utsände då en inbjudan om en kongress i Göteborg för att organisera ny kamp för frihet och socialism. Såväl inbjudan som kongressens manifest konfiskerades av regeringen. Inledningsvis framhåller vi i dessa under hänvisning till läget bl. a. följande:

”Arbetarrörelsen borde och kunde ha förhindrat katastrofen och lidandena för Europas folk, genom att utnyttja folkets masskraft för att slå ned nazismen och i stället för det ruttnande kapitalistiska systemet bygga upp en socialistisk ordning som utnyttjade världens produktiva krafter för att skapa lycka och välstånd åt folken. Denna socialistiska uppgift har försumrats och den socialdemokratiska reformismen jämte den stalinistiska diktaturjuntans förstörelsearbete har medfört: **fullständig maktlöshet från arbetarrörelsens sida**”.

Slutorden berörde Europa efter Hitler:

”I den socialistiska nyordning som då måste komma ser vi räddningen för Europas folk. Bortom den ruttnande kapitalismen och den barbariska nazismen, som trots allt som inträffat kommer att slås ned av folken, ser vi Europas morgondag då **samtliga europeiska** folk i samarbete med världens övriga, skapar kultur i stället för död och förintelse, skapar frihet i stället för diktatoriskt tvång och likriktning, välstånd i stället för förstörelse, fredens och arbetets verktyg i stället för krigets och militarismens. **För detta arbete och detta mål vilja vi förena landets arbetande folk i ett nytt VÄNSTERSOCIALISTISKT PARTI, i ny kamp för frihet och socialism**”.

Partiets ändamål angavs i stadgarnas par. 1 på följande sätt: Partiets namn är Vänstersocialistiska partiet.

Vänstersocialistiska partiet, som bildats under en kritisk tidpunkt, anser sig vara en direkt arvtagare till det vänstersocialistiska parti, som bildades 1917, och ingår som **en del i den internationella socialistiskt revolutionära rörelse, vars mål är att genom det arbetande folkets massaktioner störta det bestående kapitalistiska samhällssystemet och uppbygga ett socialistiskt samhälle baserat på en djup och handlingskraftig demokrati.**

I det syftet samarbetar partiet internationellt med alla dem som arbeta för förverkligandet av detta mål inom sina respektive land.

Partiets allmänna grundsatsar formulerades i anslutning till det gamla vänstersocialistiska programmet. Dessa återfinnes med de förändringar som vidtagits i en annan avdelning av denna broschyr.

Kampen mot mörkläggarna och regeringens undfallenhetspolitik

Redan från början fingo vi sätta hårt mot hårt. Våra manifest konfiskerades och vår tidning arbetar-posten drabbades av det ena beslaget efter det andra — sammanlagt 28 ggr. Rekordet sattes i maj 1941 då av tidningens utkomna fyra nr icke mindre än tre konfiskerades d. v. s. 75 proc. Då hade vi redan råkat ut för ett åtal och under juli samma år följde ett till. Vad det första gällde framgår av på nästa sida återgivna klipp ur a-p för den 14 febr. 1941 återgivande stämningen.

Domen löd på 2 mån. fängelse men innan denna vunnit laga kraft kom det andra åtalet med yrkande på ansvar för att arbetar-posten den 4 juli talade om sanningen om de tyska trupptransporterna genom Sverge. Vi hade under rubrikerna: **”Vad är landsförräderi?”** och **”Tyska trupper genom Sverge till ryska krigsskådeplatsen”** talat om sanningen om vad som skedde och i denna artikel hade vi bl. a. återgivit en rubrik på våra föredrag: Vart leder Per Albin-Günther-Westman — Sverges folk?” Rubriken hade tidigare fått passera, trots att 100,000-tals sådana flygblad och 10,000-tals affischer spritts överallt i landet. Men nu fälldes rubriken – av en socialdemokratisk jury, majoriteten bestod av ledande socialdemokrater — och domen löd på **en** månads fängelse. Dessa straff avtjänades å Härlanda cellfängelse under tiden 10 jan.-10 april 1942. Det var vår tidnings redaktör Albin Ström som var ansvarig utgivare och fick sona dessa ”förbrytelser” mot nazismen och undfallenhetspolitiken. Det är ett svart blad i samlingsregeringens skuldbok. För vi gick ända till regeringen med ärendet. Men denna ställde sig på samma ståndpunkt som de instanser vilka tidigare behandlat målet. Regeringen slog alltså perfekt vakt om Hitler och nazismen. Nu när de kvarlevande representanterna för denna söker strö glömskans stoft över sina tidigare bravader förtjänar det att minnas vad de i verkligheten gjorde sig skyldiga till. Det bör och skall icke glömmas.

Under åren 1940-43 genomförde vi många hundra möten mot de tyska trupptransporterna genom landet. Denna opinionsstorm jämte de allierades segrar, som gjorde att en del av

regeringen insåg att man hållit på fel häst, medförde att dessa trupptransporter upphörde i augusti 1943. Under dessa år mötte stora människomassor upp på våra möten och stämningen var alltid den bästa möjliga. Denna kampanj var den mest omfattande som partiet genomfört och möten hölls från Trelleborg i söder till Härnösand i norr. Säkerligen var den samlade publiksiffran vid dessa möten långt över 1/4 miljon. Som belysande för vilket motstånd myndigheterna bjöd kan anföras att vid vårt 1:stamajmöte i Göteborg 1941 förbjöd polismästare Fontell oss att medföra följande paroller: **”Bort med Westman”**, **”Stoppa slavtransporterna”** och **”Mot nazistiskt barbari”**. Landshövding Malte Jacobson godkände också förbudet när vi överklagade detta. Sedermera ha båda dessa vakthållare kring mörkläggnings fått bl. a. **norska frihetskorset**. Sällsamt skrattretande missbruk.

Tryckfriheten är död — leve tryckfriheten

”Kulturdokument” från medeltidsåret 1941

Till Rådhusrätten i Göteborg.

Resolution.

I anledning av denna ansökan kallas redaktören Johan Albin Ström att personligen inställa sig inför Göteborgs Rådhusrätts första avdelning, måndagen den 7 februari 1941 kl. 11 fm. Ström har därvid att avgiva kortfattat genmäle. Ström bör medhava och till rätten ingiva tio exemplar av ett vart av n:ris 2 och 4 av tidningen Arbetar-Posten ävensom beredd att nämna tre jurymän och tre suppleanter för dem. Sedan jury utsetts, kommer rätten att utsätta dag för huvudförhandlingen inför juryn. Stämningen hörsammass vid laga påföljd. Göteborgs rådhus den 12 februari 1941.

På rådhusrättens vägnar:

Utan avgift.

A. Cervin.

Enligt Justitiekanslerns bemyndigande får jag härmed jämlikt bestämmelserna i 1 och 2 §§ i lagen med vissa bestämmelser om rättegången i tryckfrihetsmål den 9 april 1937 anhålla om stämning å redaktören Johan Albin Ström med yrkande om ansvar å honom i hans egenskap av utgivare av den i Göteborg utkommande periodiska skriften ”Arbetar-Posten” jämlikt 3 § mom. 7 och 9 tryckfrihetsförordningen jämfört med 8 kap. 4 § och 10 kap. 14 § strafflagen för innehållet i följande i n:ris 2 och 4 av tidningen under innevarande år införda artiklar med överskrift:

1. ”Stoppa den tyska slavtransporten genom Sverge”.
2. ”Stalin-Hitler”.
3. ”Stoppa de tyska slavtransporterna genom Sverge”.
4. ”Våldet i kampen för folkets frihet”.

Göteborg i landsfogdeexpeditionen den 11 februari 1941.

Gerh. von Sydow.

VAD GÖRES OSS MERA VITNES BEHOV.

Partiets allmänna grundsatser och program,

Allmänna grundsatser

Vänstersocialistiska Partiet vill omdana det kapitalistiska samhällets politiska och ekonomiska organisation för att utveckla den materiella och andliga kulturen, frigöra folket från nöd och fruktan och skapa en fast grundval för trygghet och framåtskridande.

Den privata äganderätten till produktionsmedlen var i gångna tider en naturlig betingelse för produktionen, i det den tillförsäkrade producenten hans produkt. Men i samma mån stor-driften undantränger hantverket, arbetsmaskinen verktyget, världshandeln och massproduktionen nedbryta alla marknadsgränser, i samma mån bliva de verkliga producenterna förvandlade till en klass av lönarbetare, som i sig upptager talrika elementer från de under kapitalismens utveckling nedtryckta mellanlagren och har som sitt sociala känneärke egendomslöshet och otrygghet med därav följande beroende och förtryck.

Arbetsprocessens utomordentliga tekniska framsteg, den oerhört stegrade produktiviteten hos det mänskliga arbetet, det ständigt pågående öppnandet av nya produktionsfält och marknader, hela denna genom staternas imperialistiska politik oerhört stegrade kapitalistiska utveckling, varigenom nationalförmögenheten mångdubblats, medför å ena sidan ett onaturligt hopande av rikedomar, å andra sidan en kolossal tillväxt av arbetareklassen och andra egendomslösa grupper.

Kapitalismen hotar dock ej blott lönearbetarna, utan i allt vidare grad även småbönderna, hantverkarna och övriga mellanlager av befolkningen, vilka göras alltmer beroende av kapitalet även där de skenbart äro ekonomiskt självständiga.

Men ej blott i sina skiftande exploateringsformer och i sina politiska konsekvenser framträder denna moderna kapitalism som en fara för mänskligheten. Nedbrytande i sin produktionsplanlöshet framkallar den i kraft av sitt eget väsen de ekonomiska stormar som i form av stockning, kriser och handelskrig gå härjande fram över mångtusendens existens, hårdast drabbande de arbetande klasserna. I sin moderna imperialistiska form innebär kapitalismen liksom statskapitalismen ett ständigt hot för freden, påläggande folken militärbördor, under vilka de ekonomiskt tryckas till jorden och som samtidigt binda dem allt hårdare i politisk ofrihet.

Samtidigt tvinga emellertid dessa förhållanden och denna ödesdiga tendens i samhällets utveckling de undertryckta klasserna att av självbevarelseinstinkt gå till motverkande rörelse. De organisera sig på skilda sätt för att tilltvinga sig sin behöriga andel i den materiella och andliga kulturen. Sålunda uppstår nutidens alltjämt fortgående, allt väldigare former antagande klasskamp, vilken aldrig skall upphöra förrän samhället blivit så ordnat att alla bliva ett folk och arbetets frukter tillfalla dem som arbeta.

En annan viktig orsak till den härskande civilisationens lyten ligger i bristen på verklig demokratisk anda i de demokratiska formerna.

Maktfilosofien, som genomtränger de härskande klassernas tänkesätt och institutioner, bemäktigar sig även de demokratiska rörelserna. Starka symptom på envælde, fåvälde och byråkrati framträda jämväl inom dessa rörelser, förstörande och vanryktande demokratiens väsen. Därav följer även att de dagliga politiska omsorgerna undantränga den lika viktiga omtanken om de stora princip- och realfrågorna. De härskande klasserna och deras företrädare ha i sin parlamentariska politik funnit det stridande mot sina intressen eller under sin värdighet att syssla med dylika angelägenheter, och de demokratiska rörelserna besmittas även här av föredömet.

I den tid, som kommer, måste det bliva en ofrånkomlig uppgift att fördjupa demokratien och förverkliga dess uppgifter även inom densamma. Och vidare måste även folkets stora livskrav föras fram och deras frigörelseideal förkunnas icke blott utanför utan även inom parlamenten. Det gäller att upphäva klassväldet och skapa ekonomisk och andlig frihet för alla, att avskaffa fattigdomen och införa ett samhällsskick, som jämnar vägarna för alla till bröd, frihet och självansvar.

Dessa mål för höjande av samhälle och individ förverkligas genom organisation av de undertryckta klassernas kamp för ekonomisk rättvisa och ändamålsenlighet, för upplysning och karaktärsdaning, det vill säga för ett nytt, ett socialismens och humanismens samhälle.

Det Vänstersocialistiska Partiet vill i den aktuella politiken gentemot den kapitalistiska samhällsordningen hävda ovannämnda grundsatser och mål. Genom en propaganda, som förbinder idépolitik med dagspolitik, strävar partiet att genomsyra folket med socialismens idéer och göra det skickat att genom massornas aktioner och kamp förvandla det nuvarande samhället till ett socialistiskt.

Det Vänstersocialistiska Partiet bygger på grundsatsen att det förtryckta folkets befrielse måste vara dess eget verk. Icke ledarvälde, som urartar till auktoritetstro, därmed dödande rörelsens livsnerv, den andliga friheten, eller stelnar till ofruktbar byråkrati och pappersvälde — utan folkets egen växande insikt, kraft och förmåga att bestämma över sina öden är vägen till frigörelsen. Den utomparlamentariska massaktionen är ett av de betydelsefullaste medlen i våra dagars klasskamp. Massaktionen, som betingas av kampens växande omfattning, är ägnad att utveckla den enskildes självansvar och solidaritetskänsla och medför därigenom ett moraliskt krafttillskott av största betydelse till den socialistiska rörelsen, som för sin framgång måste bygga på en sedligt och andligt stärkt arbetareklass.

I medvetandet om, att arbetarklassen överallt mot det imperialistiska världskapitalets och statskapitalismens allt fruktansvärdare makt måste sätta alla folks gemensamma organisatoriska kraft och vilja till handling, vilande på en obruten sammanhållning utan hänsyn till nation eller ras, till krig eller fred, förklarar sig Vänstersocialistiska Partiet solidariskt med de undertryckta klasserna och deras organisationer i alla länder, vilka efter samma grundlinjer arbeta för en social omdaning som befriar och förenar mänskligheten.

Politiskt program.

I.

Produktion och distribution organiseras av producenterna och konsumenterna under samhällets överinseende. De statliga och kommunala företagen omorganiseras så att ledningen överförs från byråkratin till producenter och konsumenter. I första hand genomföres en sådan socialistisk produktion och distribution inom förtrustade och kartellerade industrier och företag. Jorden och dess rikedomar böra, liksom andra väsentliga produktionsmedel, bliva hela det arbetande folkets egendom. Men då inom jordbruket smådriften består och kraftigt utvecklas vid sidan av stordriften, och kapitalismen och statskapitalismen på detta område tränger fram under andra former än ifråga om industrin, måste kampen mot utsugningen av jordfolket föras efter andra linjer. Sverges jordbrukande befolkning utgöres i stort sett av mindre jordbrukare, lantarbetare och torpare. De tillhöra liksom arbetarna, hantverkarna och småhandlarna de utsugna folkgrupperna. Utsugna av bankerna, handelns storföretagare och storindustrin äro dessa grupper ingalunda fria företagare. Så ock ifråga om flertalet av Sverges små jordbrukare. För dessa äro ägandet av jorden icke ett medel att tillägna sig frukterna av andras arbete, utan snarare för att skydda det egna arbetets frukter — som ger dem ett nödtorftigt uppehälle — så att dessa icke berövas dem. En socialistisk jordpolitik måste därför sträva

efter att genom böndernas samverkan stegra avkastningen av jorden och rationalisera brukandet av denna. Den bör förebygga att varje ny generation ägare av bondejorden skall behöva överbetala denna så att ett långt livs ansträngningar går åt för att klara inteckningar och bankkulder. Samhället bör också sörja för att lämplig jord och krediter till byggnader och inventarier erhålles av torpare och lantarbetare och andra som vilja bruka jorden. Villkoren för dessa lån och jordupplåtelser böra vara sådana att trygghet och välstånd skapas för dessa jordens brukare.

II.

Internationell avrustning och folkkamp i alla länder mot krig och krigsfara. Internationell rättsordning. Förbrödring av alla folk. Generalstrejk och andra internationella massaktioner mot nya krig.

III.

Fullständig yttrande-, tryck-, församlings-, förenings- och valfrihet. Allmän, lika och direkt rösträtt för alla män och kvinnor från 20 års ålder. Enkammersystem. Folkrepublik. Folkomröstning i viktigare frågor. Fullständig demokrati inom samhällets alla områden.

IV.

Folkskolan bottenskola för alla barn. Fri undervisning och skolmaterial. Politisk neutralitet i undervisning och skolböcker.

Medborgarnas karaktärsdanning och deras personligheters inre utveckling blir en samhällsangelägenhet. Undervisning i social etik. Rättssynpunkterna framhävas.

Samhällets skyldighet att tillvarata begåvning utan hänsyn till förmögenhet eller samhällsställning. Statliga och kommunala bidrag för stödjande av studierna.

Medborgarnas fria bildningssträvanden understödjas av stat och kommun. Fullständig religions- och samvetsfrihet. Statskyrkans avskaffande och tills detta skett fritt utträde ur statskyrkan. All skolundervisnings skiljande från kyrkan.

V.

Direkt beskattning i stigande skala i förhållande till den ekonomiska bärkraften. Kraftiga höjningar av de bevillningsfria avdragen. Kraftig utjämning av kommunalskatten. Byråkratins makt avskaffas. Tjänstemannakårens demokratisering.

VI.

Folkpensioneringen och folkförsäkringen utbygges till full effektivitet som ger full försörjning, så att fattigvården i fortsättningen icke behöver komma till användning. Pensionärsbostäder åt alla gamla. Fullständig skattefrihet för de gamla och sjukas pensioner och understöd.

VII.

En månads arbetarsemester. Söndagsvila. Effektiv åttatimmarsdag. Nattarbetet avskaffas i största möjliga utsträckning. Skyddslagstiftning som fullständigt värnar arbetarnas hälsa och bereder fullt människovärdiga arbetsförhållanden på alla områden.

VIII.

Bostadsfrågan löses genom att alla onödiga byråkratiska hinder för bostadsbyggandet avskaffas. Lån, tomter och byggnadsmaterialier säkras åt varje bostadsbyggare genom samhället. Effektiv hyreskontroll och hyreslagstiftning. Samhällsinsatser för att säkra varje

medborgares rätt att erhålla en människovärdig bostad. Kraftig höjning av bostadsstandarden. All tomtspekulation stävjes.

IX.

Bort med arbetsdomstolen och hela den reaktionära lagstiftning, som hindrar arbetarna att utnyttja sina fackliga organisationer för att effektivt kämpa för sin andel av arbetets frukter. Full facklig organisationsfrihet, utan monopolism och byråkratstyre. Full demokrati i de fackliga organisationerna. Bort med förbundsledningarnas vetorätt och uteslutningscirkulär. Slut på miljonrullningen till de bankruttrade sosse-kommunistiska tidningarna. Sänk medlemmarnas kontingenter, i stället för att förstöra dem på det sätt som nu sker.

X.

De allmänna grundsatsernas hävdande av andlig frihet för alla samt kravet på fullständig yttrande-, tryck-, församlings-, förenings- och valfrihet gälla självfallet främst inom partierna.

Kampen mot statskapitalismen och centralbyråkratin.

Vid konferens med V. Sverges distrikt påskdagen den 6 april 1947 antogs enhälligt följande uttalande:

Aldrig tidigare har behovet av en oppositionell rörelse som kan organisera vårt folks kamp för ett frihetligt, demokratiskt, socialistiskt samhälle varit så klart framträdande som nu. Det som skilde inom arbetarrörelsen 1917, när vi bröt oss ur det socialdemokratiska partiet, var småsaker mot det som skiljer nu. Den sosse-kommunistiska fronten strävar nu enhetligt till att skapa en statskapitalism, med tillhörande centralbyråkrati och diktatur över vårt folk. Förstatligande har nu blivit socialism för dessa, trots att redan Marx fastslog att staten måste avskaffas för att möjliggöra ett socialistiskt samhälle. I ett socialistiskt samhälle skola produktionsmedlen icke användas för utsugning, utan hela folket skall bestämma över dessa. Följaktligen skall också hela makten ligga direkt i folkets händer och arbetets frukter användas för att tillfredsställa folkets behov. Men statens ägande av produktionsmedlen utesluter icke utsugning. Tvärtom. Utsugningen av de anställda i statens tjänst är minst lika omfattande och effektiv som genom privatkapitalismen. Därför måste båda dessa former av utsugning avskaffas och folket göra sig till herre i eget hus. Ett typiskt skol-exempel på vart statskapitalismen leder ha vi i Ryssland. Där är utsugningen av arbetarna och bönderna till förmån för den nya överklassen — byråkratin och officersjuntan — större än i något annat land. Denna överklass, organiserad i det kommunistiska partiet, har tillskansat sig all politisk och ekonomisk makt, tillägnat sig de genom utsugningen skapade rikedomarna och deras livsföring vittnar om att de lagt sig till med den gamla överklassens alla oarter.

Det gäller för svenska folket att lära av detta varnande exempel. Kommunisterna här i landet strävar efter en liknande statsdiktatur och de söka nu genom samgående med det socialdemokratiska partiet skapa de politiska förutsättningarna för **statspartiet**. Vilka politiska åsikter detta har och vilka element detta består av är inte så noga med, bara det tjänar Rysslands imperialistiska intressen. Det egna folkets frihet, demokrati, andliga och materiella behov underordnas dessa strävanden. Miljardkrediten till Ryssland utgör ett typiskt exempel på detta. Sedan denna beviljats har kvoten för bostadsbyggandet skurits ned med 5,000 lägenheter för att få folk och materialier till ryssleveranserna — vilket betyder motsvarande bostadsnöd för svenska folket. Avtalet inom metallindustrin, som var bland de sämsta av årets avtal, slöts utan någon opposition från kommunistiskt håll, därför att det var ett ryskt intresse att undvika konflikt inom denna industri som skall leverera viktiga material för den ryska krigsindustrins utveckling. Den bristhushållning som nu genomföres, två år efter krigets slut, med importförbud och nya ransoneringar vittnar också om vilken oförnuftig valuta-, låne- och handelspolitik regeringen fört och för. Denna utveckling måste brytas. Det Krångel-Sverige vi nu fått i stället för det utlovade folkhemmet måste helt förintas. Detta kan endast ske genom en stark vänstersocialistisk rörelse. De borgerliga och sosse-kommunistiska äro ansvariga för den politik som förts under kriget och det slöseri med miljarderna som då bedrevs. Dessa skola nu betalas och då uppstår genast tvist om bördornas fördelning. Vi anse att

skattebördorna böra läggas på deras axlar som förmå bära dessa, men att ingen regering har rätt att pressa ut skyhöga skatter för att medborgarna skola betala deras politiska dumheter och slöseri. Vi kräva att utrensningarna av nazisterna fullföljes så att alla nazielement, i både statsrådsställning och andra höga uppdrag, ställes utanför alla samhällsliga funktioner, oavsett om de angiva "idéella" motiv eller ej.

Vi kräva nu, slut på det militära och byråkratiska slöseriet, slut på den långa värnplikten och de meningslösa inkallelserna av äldre årgångar, medan vi måste importera italienska arbetare för att fylla behovet av arbetskraft, slut på ransoneringarna, slut på den handels- och länepolitik som skapat det nuvarande krisläget. Regeringen som är ansvarig för detta tillstånd bör omedelbart avgå och nya val böra utlysas så att folket kan placera en statik vänstersocialistisk opposition i riksdagen. En opposition som icke är bunden av sitt politiska samröre med de nuvarande maktbävarna, som vill och vågar rensa upp bland centralbyråkratin, likvidera Krängel-Sverige och genom utnyttjande av vårt lands alla mänskliga och ekonomiska resurser till produktivt arbete, skapa frihet, demokrati och välbefinnande för hela folket.

Innan vi sammanfattade vår kamp mot statskapitalismen, centralbyråkratin och det Krängel-Sverige som skapats genom denna politik hade vi i flera år fört en omfattande kampanj mot denna sosse-kommunistiska politik som leder till diktatur över folket. Utvecklingen av denna har vi skildrat i partiets broschyr: **Är kommunismen radikal eller reaktionär?** Vi skola icke återupprepa några av de argument som där anföres. Vi skola nu endast ge några glimtar från kampen mot statskapitalismen.

Den 20 mars 1947 hade vi anordnat ett B-salsmöte som var så fullsmockat att många hundratals icke kunde få plats i lokalen utan måste vända. På detta antogs enhälligt följande uttalande:

På hundratals vänstersocialistiska möten, där vi behandlat den nuvarande statskapitalistiska centralbyråkratins produkt — Krängel-Sverige — har vi hävdat att de kvarvarande ransoneringarna icke betingas av knappheten på förnödenheter, utan användas för att centralbyråkratin skall efter, gottfinnande få reglera import och export och alltså sammanhänger med regeringens oförnuftiga låne- och handelspolitik. Nu har regeringen gått vidare på denna väg och infört allmänt importförbud och återinfört ransoneringarna på kaffe, the och kakao m. m. Vi anse att dessa ransoneringar äro fullständigt överflödiga och en utmaning mot svenska folket och i den mån valutasvårigheter har uppstått beror det på regeringens oförnuftiga handels- och kreditpolitik, exp.-vis de polska och ryska krediterna. Svenska folket får nu genom oerhörda skattebördor betala regeringens undfallenhetspolitik under krigsåren. Skall det nu genom omfattande ransoneringar — nya och gamla — också betala regeringens huvudlösa handelspolitik så bör måttet vara väl rågat. Skall folkets levnadsstandard kunna räddas måste det nuvarande statskapitalistiska sosse-kommunistiska maktblocket bort och folket göra sig till herre i eget hus. Bort med förmyndarsamhället genom vänstersocialistisk kamp för allas välbefinnande, frihet och demokrati.

Detta följdes av ett nytt möte på Kungstorget söndagen den 23 mars vilket trots duggregn samlade 5.000 deltagare. Ur red. Ströms anförande återge vi följande avsnitt:

”Regeringens huvudlösa åtgärd **att under två års tid bevilja licenser för all lyximport** — beträffande apelsiner i en sådan omfattning att stora mängder ruttnat ned och så nu strypa till så att icke ens sådana nödvändighetsvaror som kaffe, thé och cacao får importeras är en utmaning och fräckhet mot svenska folket. Så passar man på nu före påsk också. Visserligen är påsken lidandets högtid då offerlamm skall givas och vi ger gärna ”vår spontant populära regering”, men vi önska bestämda garantier för att denna icke uppstår på tredje dagen. Därför kräva vi nya val för att möjliggöra en vänstersocialistisk opposition i riksdagen.

Det ryktas visserligen att statsrådet Myrdal skall ge sig av till FN. Vi notera detta med tacksamhet, det är ju en välgärning för oss om så skulle ske. Men det blir synd om FN. Det är ju möjligt att detta ändå inte kan räddas, men otvivelaktigt kommer Myrdals eventuella övergång att påskynda dess fall. Man kan nog om honom säga som bonden sade när hans kyrkoherde ojade sig över att han tappat ”apetiten”:

— Det är synd om den som hittarn.

Regeringens motivering för kafferansoneringen är ju 'både falsk, enfaldig och jesuitisk. Det heter i denna "att det är den allmänna fattigdomen i världen som tvingar oss att stänga gränserna — det är ett ödets verk." Så skall en slipsten dras för att lura de i anden enfaldiga. Är fattigdomen i världen större nu än för två år sedan då kriget upphörde? Man behöver ju endast ställa frågan, det räcker. Två års uppbyggnadsarbete har väl avlägsnat en del av denna fattigdom. Blir världen rikare 'om vi inskränka importen av kaffe så att man i Sydamerika får elda upp detta i stället? Nej! Det är bluff och åter bluff från sossarnas sida.

Sedan kommer den saliga enfalden med sina debattinlägg sådana som DN:s Helena i radio och fru Lena Rehnströms i en soc.-dem. cirkulärledare. Enligt hennes förkunnande tillhör kaffet de "**icke-nödvändiga**" **varorna**. Själv anser hon att kaffe är gott och att det finns överflöd av denna vara i de kaffeproducerande länderna, men ändå är det icke så oumbärligt att vi bör ta våra knappa tillgångar och köpa hem detta. Det finns folk som förvånar sig över att Hitler kunde få det tyska folket med sig, hur galet han än handlade. Men när vi läsa fru R:s utläggningar få vi ett utmärkt prov på den mentalitet som möjliggör uppkomsten av führer och diktatur. För några år sedan hörde vi i denna enfaldiga propaganda att Sverge var ett av världens rikaste land. Sedan har vi stått vid sidan av ett sexårigt världskrig och när detta var slut voro vi bättre rustade i den ekonomiska kampen än något annat land, förklarade folkhemmets fader Per Albin Hansson. Nu äro vi plötsligt ett land "**med knappa tillgångar**". Dessa vändningar i uppfattningarna har kommenderats fram ovanifrån."

Betyder socialism frihet eller diktatur?

Denna fråga diskuteras ingående i den borgerliga pressen. Vågorna gå höga. Det allmänna omdömet är att socialism betyder ofrihet. Tja, det beror ju på vilken slags socialism man menar. Avser man den statskapitalism som den sosse-kommunistiska enhetsfronten kallar för "socialism" då är omdömet om diktatur riktigt. Men om man med socialism menar det vi tidigare inom arbetarrörelsen kallade för socialism är omdömet felaktigt. Detta har nu även Dagens Nyheter måst erkänna när den skriver om "socialismens ekonomiska diktatur" bl. a. följande:

"Det är emellertid ett misstag att tro att dessa utvecklingstendenser är ett arv från marxismen. För den äldre, av Marx och Engels influerade socialdemokratin stod det klart att en genomförd statlig dirigerad av samhällslivet skulle leda till ett olidligt tvångsvälde. **Det socialistiska samhälle som man eftersträvade skulle förverkligas först med statens avskaffande.** I en situation då produktionsapparaten blivit tillräckligt stark för att ge alla en god bärning skulle en tvångsfri sammanlevnad mellan människorna ersätta den statliga ordningen. Utopismen i denna tankegång är uppenbar. Men det måste fasthållas att den icke var frihetsfientlig; friheten var för Marx parollen framför alla andra, och med frihet menade han, liksom alla människor på den tiden, frihet även gentemot staten."

Vi kunna upplysa D. N. om att alla socialister som blivit sina idéer trogna fortfarande kräver statens avskaffande. Men därmed är icke sagt, att samlevnaden icke skulle vara reglerad. I yrkeskorporationerna bestämmer icke staten men det går bra med samlevnaden ändå. I kommunerna går det bättre med samlevnaden ju mindre staten blandar sig i denna. Så ock i fackföreningar, kooperativa föreningar m. m. Men därtill kommer, att om vi vänder på frågan bör D. N. bevisa vad för slags frihet exempelvis SKF:s tiotusen anställda ha eller vilka produktionsmedel äga Götaverkens arbetare. Vi anse det självklart att hantverkare, handlare, småföretagare bör ha full frihet att sköta sin verksamhet utan statens inblandning. De böra organisera sig i yrkesföreningar för att rationalisera verksamheten och genom samarbete få bästa möjliga resultat. Detta är enligt vårt förmenande förverkligad socialism. De använda

icke produktionsmedlen för att utsuga andra, de använda dem för att tjäna andra. Men om företag sysselsätta 4 ä 5.000 arbetare, har visserligen ett fåtal aktieägare och styrelseledamöter full frihet att sköta företagen, men de anställda saknar all annan frihet än att sluta sina anställningar. Tycker verkligen de som slåss för **privat äganderätt till produktionsmedlen** att detta är förverkligat, vid ett företag där en handfull aktieägare äga alla produktionsmedlen, medan de 5 ä 10.000 anställda icke äga så mycket som en skiftnyckel av företagets egendom. Detta system leder ju till att beröva de anställda all äganderätt till de produktionsmedel de skapat genom sitt arbete. Detta är det som vi socialister kallar ekonomisk diktatur och ofrihet, men att ofriheten i samhället skulle ökas genom att de fem styrelseledamöter finge överlåta sin makt till de tiotusen anställda eller att det skulle innebära diktatur om aktieägarna finge avstå sina utdelningar till dem som skapa värdena, kan nog ingen vettig människa föreställa sig att man kan inbilla någon.

Därmed borde saken vara klar. Verklig socialism leder till frihet och verklig privat äganderätt till produktionsmedlen medan det nuvarande systemet leder till ofrihet och att folkets flertal — inom industrin — blir berövade all äganderätt till produktionsmedlen. Däremot leder den av socialdemokrater och kommunister förordade statskapitalismen till både ofrihet och diktatur, berövar folket arbetets frukter och skapar en ny härskarklass — byråkratin — som tar makten från folket och själva lägga sig till med arbetets frukter. I det fallet har vi ett utomordentligt gott exempel i Stalins Ryssland. Där har också allt detta inträffat. Detta utnyttjar den borgerliga pressen för att misskreditera socialismen. Men man har nog gjort upp räkningen utan verkliga värden. Det går icke att misskreditera socialismen med exempel hämtade från det som icke är socialism, utan dess diametrala motsats — statskapitalism. Det är detta den borgerliga pressen roar sig med nu — men som icke kommer att lyckas. Om man i stället talade om vad det är man vänder sig mot, ha vi som socialister ingenting att invända mot att statskapitalismen avslöjas. Men det är mot falskspelet vi vända oss.

Enligt vårt program innefattar en verklig frihetlig socialism;

- 1) att samhället eller folket äger produktionsmedlen;
- 2) att arbetets frukter tillfalla dem som arbeta;
- 3) att inflytandet och makten över företagen ligger i de anställdas händer.

Ifråga om statens järnvägar är endast det första villkoret uppfyllt. Då kallar vi **systemet** för **statskapitalistiskt**. Statens eller som vi uttrycker det samhällets äganderätt till produktionsmedlen kan leda till socialism om de båda andra villkoren uppfyller och staten avskaffas, men det kan också leda till nazism som i Hitlers Tyskland eller något liknande som i Stalins Ryssland, där byråkratin får arbetets frukter och där direktörer och godsledare enväldigt bestämmer över arbetstid, arbetslön, förbjuder arbetarna att sluta på en arbetsplats o. s. v. Där förhållandet i lön mellan cheferna och de lägst avlönade arbetarna är 1:300 och där löneskillnaderna mellan arbetarna vid en järnväg enligt ryske delegatens Belskis uppgift på LO:s kongress — är 1:10. **Detta är icke socialism, utan ren statskapitalism.** Under denna är utsugningen större än t. o. m. i de högkapitalistiska länderna och företagen.

Dessutom har socialismen alltid räknat med att produktionsmedlens socialisering skulle leda till ett klasslöst, demokratiskt och internationellt samhälle. Därför kan inte Ryssland som är en diktaturstat, i stället för en demokrati, vara socialistisk. Man har också stadigt skärpt frihetsinskränkningarna och maktkoncentrationen. Någon social likhet finns icke. **11 ä 12 proc. av folket erhåller omkring 50 proc. av nationalinkomsten, vilket visar att inkomstdifferencieringen är större än i USA, där 10 proc. av befolkningen erhåller 35 proc. av nationalinkomsten.** Medan det är storfinans, storföretagare och företagets högsta chefer — anställda

som tar hem arbetets frukter i USA, så är det partibyråkratin, företagsledarna och den militära ledarjuntan i Ryssland.

Vi vill skapa: Morgondagens Europa.

Europa är i stöpsleven. Det som tidigare varit har varit ångesten inför det oundvikliga. Hur länge smältningssprocessen varar kunna vi vanliga skumögda människor inte se. Vår synkrets sträcker sig icke bakom framtidens förlåt. Men så mycket är klart att den smältan kommer att ge mycken slagg och vi vänstersocialister äro nog optimistiska att tro att det även kommer att utvinnas mycken ädelmetall. Framtiden får visa om vår tro är riktig eller om våra förhoppningar skola gäckas.

Under de senaste åren har kampen mot de krafter som ville slå Europa i nazismens bojar rasat utan att något bestämt kunnat fastslås — även om vi hela tiden trott, hoppats och varit förvissade om nazismens nederlag. Nu är nazismen i form av de tyska och italienska diktaturerna slut. Detta visar att mänsklighetens slagg och skendemokratins brottsliga vanstyre icke ostört fick utveckla sig dithän att det inte fanns någon återvändo. Slaget mot nazismen kom i sista minuten, men det var dock inte försent. Nu är frågan hur länge Spaniens, Rysslands, Jugoslavians, Greklands m. fl. folk skola vara under diktaturens järnhäl. Hur många miljoner människor och hem hade inte sparats om det operativa ingreppet mot diktaturerna skett långt tidigare. Om arbetarrörelsens alla antinazister världen över menat allvar eller **vågat något** för sin antinazistiska tro. Om protestresolutionerna hade haft så mycket av kampglad vilja till motstånd som papperen på vilka de skrivits voro värda. Men nu har knappstöparen fått taga hand även om detta folk som svikit sin livsuppgift. Det blir mycket slagg. Alla de ”antinazister”, från excellensen till den ringaste, som så fort de vädrade faran kröp under jorden som sorkar eller i stoftet för Neuropas segerherrar och de som nu bocka sig lika djupt i österled som de tidigare bockade sig i söderled, kommer att öka slaggens massa till oerhörda proportioner. Däråt är ingenting att göra. Slaggen **måste** skiljas från stålet om detta sedan skall kunna bli brukbart. Så ock inom demokratin och folkets befrielseströrelser. Där måste dessa ordens Don Quijotare behandlas med Ibsens knappstöberes metod:

Han slænger ikke væck, som rent udugeligt,
kvad der som Raastoff kan bilve brugeligt,
Du var nu aeltet till en blinkande Knapp
paa Vedensvesten; men Haempen glap;
og derfor skal du i Vraggods-Kassan,
for, som det heder, at gaa over i Massan.

— — —
Jo, saa min Sæel mener jeg saa.
Det har vi gjort med ikke saa faa.
Paa Kongsberg gjør de det samme med Penge,
hvis Præg er slidt ved at rulle for længe.

— — —
Se, her staa skrevet: Peer Gynt skal du fordre
Han har budt sit Livs Bestemmelse Trods,
i Støbeskeen med ham som mislykket Gods.

I stöbesken är och förblir Europa, kulturen, folkrörelserna, demokratin och det som ännu icke är där, kommer dit. Det finns ingen väg udenom längre, tvärs igenom det ”tågade” måste och skall vi. Där bakom skall det nya Europa byggas upp av nya folkrörelser, med vilja och trots, som utkristalliserats sedan slaggen avlägsnats i stöbesleven. Demokratin måste ges innehåll, rymd, förmåga, kraft och vilja till ländernas ekonomiska och kulturella pånyttfödelse. Socialismen får inte bli en fras, en kongressresolution, en möjlig bokmalsteori. Den måste ut och

förverkligas, omsättas i levande livet, bliva folkens ekonomiska rättesnöre. Den måste ges liv och andlig växt. Låt bönderna, växtförädlare, jordbruksteknikerna och kemisterna organisera moderneringen i stället för Bramstorp och en myriad av byråkrater inom ”jordbrukskooperationen”. Låt arbetarna, teknikerna, kraftfulla företagsledare sköta industrin i stället för storfinansen, bankerna och av dessa korrumperade politiker. Låt affärslivets arbetare och skickliga företagare sköta affärslivet i stället för storbankernas agenter och verktyg, eller de politiska maktbarnens hejdukar. Då kan och skall byggas en ny värld där naturens hävor måste fördelas, inte efter trånga nationella maktgränser utan med hänsyn till folkens behov och utvecklingsmöjligheter.

Det är i detta arbete under år som komma, vårt parti vill göra sin insats. Vi tro och hoppas på att den skall bliva omfattande och våra möjligheter stora, men om så icke blir fallet gör vi det vi förmå, gör detta med insats av all vår förmåga. Det är ändock till syvende och sist människornas levande kraft, vilja och mod som faller utslaget. Detta äga vi. Vi veta också att den gamla arbetarrörelsen kommer att upplösas i stöpesleven. Vi vilja därför i tid lägga grunden, eller en del av denna grund, till den rörelse, den folkets vårstorm som skall sopa bort det gamla och tända hoppets nya ljusa flamma. I den andan, kamrater, väl mött i vårt parti till kamp för friheten, socialismen, kulturen och segern över mörkrets makter. För oss är livet en oavbruten kamp, endast denna ger det värde och innehåll. För oss är framtiden — inte fruktans utan hoppets tid. För oss är den allt och det nuvarande endast virket av vilket framtidens byggnad skall timras. Därför hälsa vi dig Europas morgondag, dubbelt hälsad om du blir avgörandets och folkrevoltens värliga tid.

Så svär, kamrater, hand i hand
vår tro mot folkets fosterland!
Och stupa vi som folkets män,
vi vet att folket lever än!

Förföljelser och fängelsestraff.

Vi införa här de båda åtalade artiklarna från år '1941 för att folket i vårt land skall få något begrepp om vad som då kostade författaren 3 månaders fängelse:

Stoppa den tyska slavtransporten genom Sverige.

Slavtåg över Göteborg.

Sedan länge har de tyska och norska nazisterna umgåtts med planer att sända norska arbetare till Tyskland. På grund av de norska arbetarnas motstånd har planerna hitintills misslyckats. Men dessa planer ha åter aktualiserats som framgår av följande notis i Göteborgs-Posten:

Det första s. k. ”arbetartåget” från Oslo passerade i går kväll vid 10-tiden Göteborg på resa ned till Tyskland. Tåget gjorde en halvtimmes uppehåll vid Olskrokens station, där ett par hundra normän försökte få se en skymt av staden. Huvudparten voro oslobor, men det fanns även många från andra delar av landet. De stanna i Tyskland 3-6 månader, under vilken tid de erhålla det arbete, de äro utbildade till. I Norge utbetalas understöd till de kvarvarande familjerna tills dess normännen hinna skicka hem av sin avlöning. Detta arbetartåg kommer att följas av flera, men tidpunkten är ännu icke bestämd.

Så långt har det alltså gått.

På konstlade sätt göras norska arbetare arbetslösa och man har rätt misstänka att detta gäller sådana arbetare som stå emot quislingarnas nyordningar. Som arbetslösa åläggas de att resa till Tyskland för en genomusel slavpenning och med risk att sättas i koncentrationsläger. Vägra de att resa utestängas de i Norge från allt understöd som arbetslösa och även ifrån fattigvårdsunderstöd. Situationen för dessa arbetare och deras hem blir därigenom mer än

förtvivlad. Fara föreligger att de tvingas mot sin vilja bort ifrån sina familjer, sina hem, sitt hemland för att göra slavtjänst i Tyskland.

Dessa slavtransporter komma nu att företagas genom Sverge. Det är tänkbart att svenska regeringens oförlåtliga och världsberömda undfallenhet för tyskarna vid skilda tillfällen, senast även avslöjad av Hambro i Amerika, återigen kommer att visa sig och tillåta dessa slavtransporter från Norge till Tyskland genom Sverge på svenska folkets järnvägar. Men detta måste förhindras! En sådan neslighet och skam får icke vederfaras hederliga och frihetsälskande svenska medborgare.

För att icke ställas oförberedda inför fullbordat faktum måste arbetarorganisationerna i västra Sverge och utmed övriga järnvägsförbindelser mellan Sverge och Norge utan dröjsmål dryfta hur de på det effektivaste sättet kunna förhindra dessa transporter, därest de företagas över svenskt territorium. De arbetarorganisationer som vägra att solidariskt deltaga i denna aktion för våra norska kamrater och vänner skola offentliggöras och brännmärkas inför både nutid och framtid och stämplas som delaktiga i denna slavhandel.

Förbindelser måste i god tid upprättas med vänner i Norge, som kunna hjälpa till med upplysningar om dessa transporter. Noggrann bevakning måste upprättas på svenska sidan så att vi kunna stoppa slavvagnarna sedan de passerat svensk-norska gränsen. Utmed de järnvägslinjer transporter skola företagas måste arbetarna i massa möta upp. De norrmän som icke vilja fortsätta till Tyskland skola givas möjlighet att kunna lämna järnvägsvagnarna genom flykt eller på annat sätt och omhändertagas här i landet.

Visa de tyska — — —* att vi arbetare här i Sverge, alla som en man, äro emot deras — — —**!

Här stod:

* Nazibusarna.

** Slavhandlarfasoner.

Denna uppmaning taxerades till två månaders fängelse. Så nyordnade voro de ledande här i landet 1941. Åtalet väcktes på initiativ av tyske ministern i Stockholm.

Vad är landsförräderi?

Tyska trupper genom Sverge till ryska krigsskådeplatsen.

Skuggregeringen följer nazisternas order.

Vi utelämna den till 1 mån. fängelse taxerade fjärde underrubriken och ingressen. I fortsättningen av artikeln heter det:

Den kommuniké som gör oss till ”ickekrigförande” har förmedlats genom den ”svenska” regeringen och är av följande lydelse:

”I det läge, som uppkommit genom det nu utbrutna kriget mellan Tyskland och Sovjetunionen, kommer Sverge att orubbligt fullfölja sina strävanden att hävda sin självständighet och sitt oberoende och att hålla sig utanför krigiska konflikter. Det nya läget har emellertid ställt oss inför vissa särskilda frågor.

Sålunda har såväl från finsk som tysk sida framställning gjorts om tillstånd att på svenska järnvägar från Norge till Finland överföra en till en division begränsad truppstyrka. Regeringen har, efter riksdagens hörande, medgivit att så får ske under för svensk suveränitet betryggande former.”

Detta är många logiska kullerbyttor på en gång. Först heter det att Sverge skall orubbligt hävda sin självständighet, men sedan skola vi på svenska järnvägar, från Norge till Finland,

överföra tyska trupper. Oberoendet skall hävdas heter det, men vilka mystiska krafter är det då som tvingar oss att bryta neutraliteten. Vi skola hålla oss utanför krigiska konflikter heter det, i samma veva som man meddelar att vi skola hjälpa den ena krigförande parten med trupptransporter, vilket givetvis ger den andra rätt att bombardera de tåg och järnvägar som föra trupperna över svenskt område. Så motsägelsefullt är detta aktstycke att man tycker att det doftar nazipropaganda lång väg. Men det är möjligt att det skrivits i kanslihuset i Stockholm — för dylika dofter blir allt vanligare även därifrån. Rent löjligt är det att tala om att främmande trupptransporter skall ske ”under för svensk suveränitet betryggande former”. Snart får vi väl höra talas om att nazisterna erövrat detta land ”under för svensk suveränitet betryggande former”.

Vilka konsekvenser får detta beslut? Vi behöva inte fråga om vad det kommer att betyda när kriget är slut. Det vet vi på förhand, Sveriges läge kommer att bli bedrövligare än någon gång tidigare i vår historia. Men frågan är: vad blir den närmaste följden av denna anslutning till nyordningen? Regeringen har tidigare lämnat svar på frågan vad följden skulle bli av trupptransporter genom landet. Det var när England och Frankrike, under förra Finlandskriget sökte få tillstånd att transportera trupper över Sverge för att hjälpa finnarna. Då var en sådan hjälp mycket mer befogad, eftersom Finland då blev överfallet av Ryssland och hade att ensam försvara sig mot det ryska imperiet. Nu bär finska regeringen en dryg andel av ansvaret för kriget genom att tillåta tyska truppkoncentrationer i Finland. Förra gången svarade den svenska regeringen — detta ansåg vi vara riktigt — att om man tillät främmande trupper transport genom landet voro vi inte längre neutrala utan vi voro indragna i kriget. Alldeles riktigt. Men gäller inte detta nu också. Naturligtvis. Således **har regeringen själv erkänt att dessa transporter är ett brott mot neutraliteten och gör oss till allierad åt nazisterna.**

På detta sätt betraktas eftergiften också i Rom och Berlin. Där talas om den förnuftiga hållning Sverge numera intagit, så nog är tillfredsställelsen med Per Albin—Günther—Westman allmän bland nazisterna. Det förstår vi också att den måste vara. Lydigare tjänare kunna de knappast få och den likriktade ”svenska” pressen med ”nationella” Soc.-Dem. i spetsen spottar sig själv i ansiktet och traskar med till den nationella förintelsen, för den medeltida ”nüordning” som bär firmamärket: ”Made in Germany”.

Vänstersocialistisk 1:sta maj.

Allt större och större bli de skaror som samlas under våra fanor 1:sta maj. Genombrottet för våra 1:stamajmöten skedde på Heden t. 1:sta maj 1943. Då var stämningen laddad och anslutningen finfin. För att visa vad vi då slogs **mot** och **för** ge vi, enligt a-p:s referat, några glimtar ur red. Albin Ströms tal:

När vi i dag samlas i vårsolens glans under våra röda fanor är det fjärde gången vi firar maj i kriget och stövelns skugga. Det är också fjärde gången våra kamrater på andra sidan Kölen inte kan fira sin första maj, därför att de äro nedtrampade av stövlarnas bärare. Vi skulle följaktligen vara vana vid nyordningsmajfirandet — men brödrafolken äro trilska och obändiga och foga sig inte så lätt. I motsats till Frödings Celadon vänja vi oss inte vid svarta mohianer. Vi avsky dem ju mera vi få tillfälle umgås med dem och se deras verk — **inte minst här i Norden.**

Men det finns folk som först i år har upptäckt det nazistiska barbariet mot Norges folk. De ha samlats där borta på kullen med landets försvarsminister som talare. Tre år har gått utan att man därborta reagerat mot de nazistiska övervålden mot Norges folk. Man har låtsats som om ingenting hänt. Man har konfiskerat de tidningar som talat om sanningen. Först förra hösten meddelades i Ny Tid att den officiella arbetarrörelsen d. v. s. socialdemokratien anordnade sitt första möte för Norges folk. Många ansåg nog att när de inte orkat med denna kraftansträng-

ning på 21/2 år kunde de ha låtit bli då också, varför deras möte blev fiasko. Förra första maj talade Per Albin därefter. Dagen före hade 18 norrmän arkebuserats för sin kamp mot de nazistiska förtryckarna. Vid samtliga talarstolar här på Heden bringade vi dem vår hyllning genom en tyst minut och vi avsånde också protesttelegram till tyska legationen. Men vid den socialdemokratiska låtsades man som om ingenting hänt. Där hade ett ord från landsfadern varit om inte ett ord i rätt tid, så dock inte i sista minuten. Men nu är det för sent, oåterkalleligen försent med hänsyn till de gärningar, för att inte säga ogärningar, som de styrande i landet begått mot Norges folk.

För en stund sedan såg jag i demonstrationståget en avdelning av dem som dag och natt transporterar tyska ”permittenter” — för de kallas ju så, trots att Hitler förklarat att det varit permissionsförbud under 3 mån. — till Norge. Sedan juni 1940 då regeringen, t. o. m. utan riksdagens hörande, gick med på dessa transporter har transporterats lågt räknat 1/2 miljon tyska trupper via svenska järnvägar. Det var lokförare, konduktörer, bangårdspersonal m. fl. i tåget. De demonstrerar för Norge heter det — för samma land som de transporterat den halva miljonen soldater till, för att inte tala om alla de bödlar som de transporterat dit och därifrån sedan de fullgjort sitt värv. Många tusentals norska gravar vittnar om bödlarnas skörd därefter. Vore det samma kampanda mot nazismen bland de som transporterade bödlarna dit, som bland det norska folket kom åtskilliga av dessa tåg att stanna på vägen genom Sverge. Nu anklagar inte jag dessa järnvägsmän för att de inte stanna tågen — jag har redan haft 2 mån. fängelse för att jag **skrev om att Sverges folk skulle stoppa dessa**. Men nog skulle man kunna fordra att de som en man trädde fram och **krävde av regeringen** att de skulle bli befriade från detta smutsiga hantverk. Men inte ett knyst har avhörts. Lojaliteten mot landets föhrer går före plikten mot de kämpande och fallna norrmännen. Att sedan söndagsdemonstrera för Norge är rena parodin. Göteborgs fackföreningar liksom befolkningen i vår stad i övrigt har däremot varit ganska enhälliga i sitt utdömande av denna hjälp till Norges förtryckare. Därför borde dessa också låta bli att utnyttjas av dem som inte förr än nu vågat sig fram ur sina mullvadshål.

Dagens 1:sta maj skiljer sig i ett viktigt avseende från de tre föregående. Det är segern över nazismen som strålar över årets 1:sta maj. Den torde bli verklighet under nästa år om inte förr. Därmed möjliggöres att folken börjar bygga upp det nya Europa. Det är av största vikt att vi också komma med i detta uppbyggnadsarbete. Men då måste vi slutgiltigt likvidera folkhemsbluffen och underkastelsepolitiken under nazismen.

Vad är det nu kvar av socialdemokratins feta löften om ett folkhem. Inget. För ett decennium sedan härjade en profet som hette Corpela uppe i Norrland. Han lovade folket att den gyllene arken skulle hämta dem. Men den kom aldrig och Corpela blev avslöjad som en charlatan. Men soc.-dem. politiska Corpelafigurer som lovade folket ett folkhem som aldrig kom avslöjades inte — de sitta nu i regeringen. Folket har fått bära sviterna av deras politiska vanskötsel av landet. Skatterna såväl de direkta som indirekta har stigit till astronomiska tal och ännu skönjes ingen ända på eländet. Större delen av folks inkomster måste vråkas i statens och rustningarnas ginungagap.

Allting är ransonerat och ransonerna äro fullständigt otillräckliga. Den byråkrati som lever och frodas i denna snårskog är hundratusenhövdad. Folket får betala den och snart räcker inte inkomsterna till för att betala skatter, avlöna kristids- och folkhushållningsbyråkraterna och betala dess blankettraseri. Allting skola de lägga sin näsa i blöt i och resultatet blir oftast farsartat. Folket drunknar i papper, de som skola utföra produktivt arbete förmår inte längre föda denna byråkrati. Det senaste utslaget av deras klåfingrighet är skoransoneringen. För ett år sedan fingo vi besked om att det fanns läder och skor i överflöd och nu inför man en ranson på 1 par skor och en halvsulning på 1½ år. Hade man inte lika gärna kunnat dekretera att vi

skola gå barfota med en gång. För det sekularsnille som hittat på ransoneringen borde förstå att detta måste bli resultatet.

För någon tid sedan meddelades att man skulle standardisera korvtillverkningen. Det fanns alldeles för många sorter. 3/4 av dessa skulle avskaffas. Men jag tror att det vore betydligt fördelaktigare för svenska folket om sölkorvarna i L. K. avskaffades. Omedelbart och i ett sammanhang. Vi skola anföra ett par smakprov av de kockarnas anrättningar. För en månad sedan meddelades i pressen att efter L. K:s order, 3 statspoliser rest 30 mil med bil och slitit gummi, förbrukat smöroljor och gengasbränsle för att leta efter en förlorad kupong på 625 gram mjöl som en inkallad handlares hustru hade klistrat på fel karta. Då silade man mygg med dryga kostnader. Men svartabörs-Andersson kunde hämta hela säckar med sådana kuponger i kristidsnämndens skjul föralldel riktigt uppklistrade men ändå, är det inte lika vanvettigt detta silande av mygg och sväljande av kameler. Men detta **kan** livsmedelsbyråkratin utan att på något sätt generas av kamelernas storlek. Får byråkraterna fortsätta blir snart all livsmedelshandel monopoliserad — till svarta börsen. Enligt en uppgift av ledamoten av L. K., Henry Johansson, upptäcktes vid en undersökning om vart kalvköttet tar vägen att man i en västsvensk stad på en vecka hembjudit 25 kalvskrottar till försäljning genom den legitima handeln, men samtidigt hade 200 färska kalvskinn utbudits och eftersom varje kalv inte har åtta skinn är det lätt att räkna ut vart 7/8 av kalvköttet i denna bygd gått hän.

Det är prisstopp, fläsket kostar 3:70 och kalvköttet 5:50 pr kg. Ett kg. salt sill kostar lika mycket som bönderna får för ett kg. fläsk, men så tjänar också L. K. utvalda sillsalterifirmor 38 kr. på varje tunna sill de salta ned. Folket får betala, inget knussel från byråkraterna, folket fick inte köpa makrill förra våren den skulle konserveras och nu vill man att folket skall köpa den för 1:65 stycket, d. v. s. 2 à 300 proc. högre än om de fått köpa den färska. Tusentals sådana smakprov finnes.

Folket är liveget på nytt igen. Bostadsbristen är stor i vår stad och blir ännu större när trafiken västerut kommer att öppnas. Men inte få byggmästarna folk till att bygga nya hus, hellre få byggnadsarbetarna gå arbetslösa eller också tvingas de ut i skogarna att hugga pappersved åt bolagen för att inte tala om alla andra som drivas ut till skogarna, trots att de inte har någon kännedom om detta arbete eller några förutsättningar för detta. Nere på sociala huset sitter nämligen en f. d. bagare med den sakkunskap på skogshuggningens område som denne besitter och kommenderar ut dem. Men så går det när partiboken är den enda kvalifikationen för ett uppdrag. Sådan är folkhemsmentaliteten.

Friheten är borta. Sedan det demokratiska genombrottet ha vi förlorat pressfriheten — laglösheten har trätt i stället, vår tidning arbetar-posten har blivit konfiskerad 28 ggr utan någon dom. Det är nytt världsrekord i mörkläggning, mycket finare än Gunder Häggs och Arne Anderssons sammanlagda. Våra brev genomsnokas och finns det något i dem åker det med, våra telefonsamtal avlyssnas, valen inom fackföreningarna ha blivit rena parodin där tjänstemännen godkänna endast en del av rösterna. Riksdagen är **Krollopera** och intrycket av ett besök där är att man kommit till ett **dövstumsinstitut**. Vad far gör är alltid rätt, inga besvär med diskussioner det är lyx, en föredragande och en klubbmästare sådan är dagens svenska demokrati.

En gång talades det om det befästa fattighuset. Nu är endast fattighuset kvar. över resten bestämmer führern i Berlin. Den s. k. neutralitetsvakten kostar svenska folket omkring 2 miljarder pr år. Men ändå är neutraliteten puts weg. Den har varit borta sedan överfallet på Norge skedde. Fläckarna på Skölden d. v. s. vapenskölden har blivit allt större och djupare. Vi hade tidigare de s. k. sjukvårdssoldaterna till Narvik som transporterades genom Sverge. När de kommit över riksgränsen revo de av sig sjukvårdsmärkena och grepo kulsprutorna eller sprängningsmaterialen för att bl. a. spränga malmbolagets kajer i Narvik. Detta malmbolag

där svenska staten har så stora intressen. Så kom permittentresorna som pågått i tre år varvid transporterats över 3/4 milj. soldater till och från Norge. Så evighetsdivisionen till Ryssland och de oerhörda materialtransporterna genom landet. Sedan kurirplanen. Så den österrikiske trädgårdsmästaren i Haparanda som utvisades för arkebusering. Hr Wougt tyckte att detta var billigast. Och så nu som kronan på verket vad som inträffat här på västkusten. Tyska krigsfartyg har minerat svenska farvatten på ett flertal ställen. Fiskarna ha haft reda på dessa mineringar men regeringen har låtsat om ingenting. De ha inte fått meddelas i press eller radio, endast spridas genom anslag eller man och man emellan ute på öarna. Nu ha dessa naziminor krävt 32 svenska människoliv. Den sanningen har man inte vågat tala om för Sverges folk. Vi nedlägga vår indignerade protest mot de styrandes offerande av svenska liv på detta sätt och vi vilja hylla de fallnas minne genom att blotta våra huvud i en tyst minut inför dessa nya offer för nazipolitiken.

Till detta kommer ännu ett förkrossande slag mot det svenska folkets vilja till kamp mot nazismen. Regeringen har gått med på, i, aug. 1940, att när tyska krigs- och handelsfartyg befinna sig i svenska territorialvatten skola de svenska ubåtarna hålla sig undan. Tänk så sött. Tror någon att man i Berlin kan uppskatta folk som inte ens hävdar vår rätt till svenska farvatten, utan även utlämnar dessa. Blir det livlig tysk fartygsfart här utanför västkusten, exp.-vis i samband med en invasion i Norge, så får väl de svenska ubåtarna helt försvinna därifrån och möjligen med benägen tysk tillåtelse öva i Delsjön eller Lekvattnet försåvitt det senare inte skall användas för tyska "kurir"plans landning. För på västkusten få de inte gå förkunnar Berlin och när regeringen protesterar mot att tyska handelsfartyg beskjuta svenska ubåtar på svenska farvatten får de till svar ett fräckt formulerat besked om att ni har ju lovat att hålla edra ubåtar undan när vi behagar utnyttja edra farvatten, varför gör ni då inte detta. Se i fortsättningen till att ni infriar edra förbindelser. Till denna vasallstatställning ha regeringen bringat oss, genom sin olycksaliga och skandalösa undfallenhetspolitik. Den har också medfört att landet utplundrats på allt som varit till nytta tör den nazistiska krigföringen. Detta ekonomiska understödjande av nazisternas krigsansträngningar kommer att stå svenska folket dyrt vid den slutliga uppgörelsen. Detta är paraplypolitik i dess högsta potens.

En kamrat förslog för en stund sedan att vi skulle göra en insamling här till ett chamberlainsparaply åt Sköld där borta. I så fall vore det väl bäst att köpa ett helt dussin på en gång så att det skulle räcka till en åt var, möjligen två åt Günther. Vi behöva emellertid i stället ekonomiskt stöd för att kunna fullfölja vår kamp mot "kurirplan" och permittenttågsneutraliteten och för att främja norska folkets kamp, varför vi hemställa till samtliga närvarande att ge sin skärv för **detta ändamål**. Blir det något över skola vi köpa paraplyerna — men i så fall måste det vara dussinet fullt.

Vad har då vunnits med denna paraplypolitik. **Freden** ropar regeringen. varför har vi fred i dag, är det regeringens förtjänst? Nej! Det beror på att de allierade varit nog hyggliga, eller att det inte legat i deras intresse att anfälla oss när vi transporterat tyska trupper och divisioner genom landet, när nazisternas "kurir"plan svärmat över Sverge eller när vi transporterat krigsmaterial eller tillverkat detta för att stärka de nazistiska krigsansträngningarna. Det är på tiden att svenska folket gör klart för sig att det är de allierades förtjänst att vi i dag ha fred — därför att dessa ha översett med regeringens alla brott mot neutralitetsbestämmelserna och att de hitintills kunnat hålla nazisterna i schack, i annat fall hade denna undfallenhet stått oss lika dyrt som exp.-vis Finlands folk. Detta är den verkliga sanningen om landets läge i dag.

Varje politisk tänkande person i detta land borde förstå nödvändigheten av att bryta med denna politik och förbereda en utveckling i demokratins, frihetens och en verklig fri socialisms tecken. Vårt parti har hela tiden företrätt en sådan politik. I motsats till många **marsviol**er som nu slå ut, kunna vi hänvisa till att våra uttalanden från sommaren 1940 stå sig. Vi ha aldrig för stundens fördel kompromissat med rätt och sanning och vi komma ej heller i

fortsättningen att göra detta. Detta har inte gett oss några stora framgångar. Folk är ju så beskaffade att de vilja åka karusell. När de sedan vandrat cirkeln runt sätta de upp ett förvånat ansikte och säga, det var ju härifrån vi startade för 25 år sedan. Detta kan i dag soc.-dem. kumpaner där borta — kommunisterna — med skäl säga. Sedan 1917 ha de inte deltagit i en soc.-dem. demonstration — i år när soc.-dem. är ruttnare än någonsin, gå de med i en sådan. Varför, jo därför att Moskva befallt detta. De som förra hösten röstade med kommunisterna för att få opposition mot socialdemokraterna borde i dag se hur grundlurade de blivit. Nu har vi oppositionen där borta under Skölds fanor — han som det kvittar vem som segrar i kampen mellan nazism och demokrati. I Ny Dag förklaras att man får inte kritisera soc.-dem. för hårt och Hilding Hagberg varnar för att föra opposition mot Per Albin så att det soc.-dem. partiet skadas för det räcker med ett parti förklarar han det kommunistiska är överflödigt. Ja, med den cirkelgång dessa gått är det nog alldeles överflödigt. De stå nu på samma punkt som för 25 år sedan, bara med den skillnaden att de äro kemiskt fria från allt vad politiska idéer heter. Nästan lika rena från detta som Sköld, om nu något sådant är praktiskt möjligt. I de församlingar de invalt i äro de tysta som möss. Det är en egendomlig metod att driva opposition.

När nu den gigantiska kraftmätningen närmar sig slutet — det är möjligt att vi nästa första maj står inför helt andra problem — är det nödvändigt för landets folk att i tid förbereda vad som skall komma efter detta ragnarök. Nya folkrörelser som bygger på frihet och demokrati. måste uppstå i alla länder. Även här i landet äro de gamla partierna förbrukade. De äro gemensamt ansvariga för den politik som fört oss in i Neuropa och de böra också få känna på att de sått vind och skola få skörda storm. Kommunisterna äro ur räkningen, såsom svans åt soc.-dem har de ingen uppgift att fylla. Den opposition som skall kunna betyda något måste läggas efter det vänstersocialistiska partiets linje. Första frågan blir då: Vilken ställning skall Sverige intaga i det nya Europa? Hr Sköld, därborta har förklarat att den väpnade neutraliteten är vår väg ur eländet. Med väpnad neutralitet avses topprustningar för att vi inte skola behöva göra samma eftergifter åt de allierade, sedan de befriat oss från nazismen, som vi under dessa år gjort till nazisterna. De tvenne kryssarbyggena äro signifikativa för denna dumhetens politik. Med dem skall Sköld visa både England och Amerika att vi äro oss själva nokk. För vill de segrande demokratierna ordna Europa på så sätt att de små staterna inte skola, av en framtida gangster som fått makten över något stort folk i Europa, kunna skalas av som en lök, då skall Churchill och Roosevelt få erfara att den nya Peer Gynt från Skåneland är kommen med sina bägge kryssare. Nu är oturen för denne att sådana kryssare av betydligt större krigsvärde, bygges på löpande band i England och Amerika. Mer detta bryr sig hr Sköld inte om. Hans linje är isolering och stora rustningar för att vi även i fortsättningen skall stå utanför skeendet därute och det nya statliga samarbete som skall förena Europas folk.

Den linjen kan och får inte bli Sverges folk, det är undergångens.

Redan i manifestet från vår konstituerande kongress 1940 — alltså vid en tidpunkt då alla trodde på nazismens seger — uttalade vi följande som nu håller på att uppfyllas:

”Bortom den ruttnande kapitalismen och den barbariska nazismen, som trots allt som inträffat kommer att slås ned av folken, ser vi Europas morgondag då **samtliga europeiska folk** i samarbete med världens övriga, skapar kultur i stället för död och förintelse, skapar frihet i stället för diktatoriskt tvång och likriktning, välstånd i stället för förstörelse, fredens och arbetets verktyg i stället för krigets och militarismens”.

Utgående härifrån kräva vi i dagens situation att Sverges regering, i överensstämmelse med en stark folkmening, **söker sig ut ur isoleringen till samarbete med de segrande demokratiska staternas regeringar.** Kan den nuvarande regeringen inte detta och äro de segrande demokratiernas regeringar inte villiga att samarbeta med denna, till följd av dess ställning under kriget på nazismens sida, bör denna fortast möjligt avträda och överlämna ledningen åt

folk som inte har denna politiska belastning. Sverges folk skall inte behöva offra 2 miljarder årligen till militära rustningar för att isolera oss från dem som besekrat nazismen och därmed även säkrat **vår frihet och vårt oberoende**.

Endast härigenom kan vi inordna oss som en ekonomisk enhet i detta nya Europa. Vi behöva allt, men råvaror och exportmarknader i första hand. Endast i samarbete med de västerländska demokratierna kunna vi erhålla detta och därmed försörjning för landets folk efter kriget. Detta är förutsättningen för att **fredskrisen icke skall bli en arbetslöshetskris**. Därför måste folket stoppa den nuvarande hjälppolitiken åt nazisterna innan det är försent. Redan nu är det i elfte timmen.

Vi vänstersocialister äro inte neutrala, vi kunna inte vara neutrala i kampen mellan rätt och orätt, vi önska att folkets hela kraft insättes i kampen mot nazismen men vi fordra inte att regeringen skall intaga denna hållning, vi kräva endast att den inte skall låta nazisterna utnyttja landets resurser och områden. Denna brottsliga politik och dess konsekvenser måste vi omedelbart bryta med. Vi vill efter kriget ha samarbete i stället för isolering. Vi kräva att vårt lands andliga och materiella krafter användes för återuppbyggnadsarbetet i Europa, i stället för att skapa en militär kinesisk mur kring landets gränser. Det kan räcka med den skamliga politiska belastning på land och folk som tysktågen, ”kurir”-planen, krigsmaterialtransporterna genom landet m. m. utgör. Vi kan inte tillåta att denna politik fortsätter därför att det blivit ett regeringsintresse att så sker. Bryt de nazistiska bojorna och räck händerna till samarbete med folken ute i Europa. Undfallenhetens och naziunderkastelsens politik måste nu ersättas av — att vi i samarbete med världens folk blir kulturskapande kämpar för frihet, demokrati och socialism, att vi gripa fredens och arbetets verktyg i stället för kryssarbyggenas, att vi nu bygga folkens framtid på säker grund för att undvika det elände som nu i fyra år härjat Europas folk. Folket har inte velat nazipolitiken, se nu till att vi slipper dess konsekvenser — isolering från det stundande nydaningsarbetet i världen.

Det är i det tecknet vi kunna göra vår insats för frihetens, demokratins och socialismens Europa. Skaka av slöheten och gör denna insats innan det är för sent. Gör vi detta skola vi också segra.

Förbjudna fängelsetankar.

Dessa äro tänkta i Per Albins ”skyddshem” för **Antinazister** i ”demokratins” år 1942, av denna broschyrs författare, red. Albin Ström. De utgavs tillsammans med ett flertal andra artiklar i broschyrform 1942, men denna slutsåldes omedelbart. Vi ha nu tagit med tvenne artiklar som prov på vad en s. k. demokratisk regim, med en soc.-dem. landshövding Malte Jacobsson i spetsen, kunde förbjuda 1942. Vi överklagade förbudet hos regeringen men det blev ingen ändring.

”Svensk” kulturs offerväsen.

Detta är ett budskap från Per Albins koncentrationsläger. Jag har nu avtjänat de två månader som jag fick offra för att ha smädat Hitler, Mussolini och deras ”företag”. ”Företaget” var att transportera norska arbetare genom Sverige som fångar, bevakade av tyska S. S.-män och norska kuslingar. Ändå påstås det att slaveriet är avskaffat. Det är möjligt att det är så i Afrika. Ja, det är t. o. m. säkert, men nu har Europa sin medeltid på nytt, så nu ”rekvireras” vad som behövs i den vägen. Vi som inte äro ”anpassade” höll på något, som en gång kallades människans frihet. Därför att man fastnat i gamla kulturformer sitter man också fast i cellen på förbättringsanstalten Härlanda.

Som sagt den nya kulturen har sitt offerväsen. Nu har jag offrat två månader — en för Hitler och en för Mussolini. Kanske är det 1½. för Hitler och ½ för Mussolini. Däröfver har jag inte fått något besked och eftersom allt numera är grådask får man inget heller. För mig är dock

den 10 mars en klar skiljelinje. Då slutar mitt offer för Hitler och Mussolini och ett nytt tar vid — för Per Albin, Günther, Westman. Det är en månad för dem sammanlagt. Skillnaden mellan de stora och små föhrerna är betydande. Medan de förra kräva en hel månad vardera, få de senare hålla tillgodo med 10 dagar. Nu har emellertid den återstående månaden 31 dagar så det blir nödvändigt med ett försök till uppdelning, även mellan dessa. Jag har rent instinktivt delat upp det så, att Günther och Westman får tio dagar vardera av offret och Per Albin får de återstående elva. I morse klockan halv 7 när offret började, steg jag upp och höll på stående fot följande monolog: ”Jaha nu ha de stora föhrerna fått det offer de utkrävt, nu återstår de små, och jag börjar med dig K. G. Westman. Du skall ha dagarna till den 20 mars, sedan får din kollega Günther dem till den 30 och sist får Per Albin de elva som återstår”. Ingen opposition hördes den har Westman burat in — varför förslaget: enhälligt bifölls.

Nutidens offerväsen skiljer sig trots allt från gamla tiders. Nu stoppas, man in i en cell som för all del räcker till — den är i höjd 3,4 m., bredd 2 m. och längd 3 m. Taket är välvt — det enda som påminner om himlen i denna tillvaro, utom prästens predikningar förstås tre gånger i veckan — men dessa är det ingen som hör på. Annars är prästen här en: trevlig karl. Det är mycket mer än man kan säga om prästerna utanför murarna. Finns det händelsevis någon av dessa som är trevlig, så är det: oftast så att ordet karl inte lämpar sig vid karaktäristiken av ”gudsmannen”. Här kan man använda båda orden. Det finns ej heller någon anledning att klaga på cellens höjd 3,4 m. — nu när man diskuterar att sänka höjden i landshövdingehuset från 2,7 till 2,4 m. Då är det förhållandevis mycket högt till taket här. Apropå landshövdingehuset och sänkningen av taken, så är landshövdingen i farten här också, för att sänka den andliga höjden och rymden. Här får man visserligen skriva vad man vill — ännu har inte nyordningens andliga terror nått hit, men Westmans administrativa florerar i form av Malte Jacobssons — landshövdingens — beslut att ”skriften får ej avsändas”. Andens foster lagras hos direktören.

Förr brändes sanningssägarna på bålet — nu stänger man inne dem. Trots att det är fasta, så har jag inte offrat mer än sisådär en fem, sex kg. på nutidens offeraltare. Materiellt offerar jag gärna en tio kg. till, om det så vore. Men andligt har jag ingenting tänkt offra trots allt. Ingenting har heller fordrats utöver det förut nämnda. Kanske följer man här den Peer Gyntska satsen:

”Troen gaar frit; den lægges ingen Told paa;
det är Skorpen og Snittet en skal kjende et Troid paa”.

Även i det fallet misstager man sig, behandlingen ger inte till resultat — troll med risper i ögat, som ser skevt. Det blir ingen sådan ”nyordning” utan kampen skall gå vidare — hundrafalt förstärkt. Möjligen har hrr som sköter nyordningen av ”vår kulturs offerväsen” läst Shakespeares: Julius Caesar i och minnes orden:

Ej torn av sten, ej mur av hamrad brons,
ej kvava fängelsehål, ej black av järn
ha makt att kuva människoandens kraft.

Dessa ord borde ristas i eldskrift i hr Westmans tjänsterum och så borde de både excellenserna bjudas dit varje dag för att studera de sanningarna. De komma att leva och bestå långt efter herrarnas ”nyordning” blivit mull för alltid.

Som extra utökning av straffet får vi höra ”nyheterna” från D. N. 13. och lögncentralen i Tokio, två gånger om dagen. Detta ingår tydligen i ”svenskt” offerväsen — offret till nyordningen. Sedan först Hitler sänkt den engelska flottan två gånger om, och så Musse, som vet sin plats, sänkt den en gång, kommer japsen och meddelar, utan hänsyn till rangordningen, att han sänkt den holländska flottan två gånger om och dessutom den engelska och ameri-

kanska — men bara 1 gång. Egna förluster var en rispa på en jagare. Alltsammans detta sprides sedan som ”nyheter” genom den svenska radion som borde veta att detta är ”nyheter” för totalitära folk, som endast får segerrapporter tills deras välden falla ihop som korthus. Men T. T. tycks inte fästa sig vid om deras ”nyheter” endast blir segerkommunikéer avsedda för fullt nyordnade folk. Sanningskravet är borta och då är grunden borta. Så finns det sedan fritt dopp för den lavade ”nyhetsfloden” som svenska folket skall svälja, för det mesta som det tar ricinolja. Men likriktningens och mörkläggningens apologeter dundra som Dovregubben:

Dernäst maa du läre at sætte Pris
paa vor Jævne hjemlige Levevis
Koen giver tager og Studen Mjød
sporg ej om den smager sur eller sød;
Hovedsagan er, det faar du ej glemme
den er brygget herhjemme.

Ja, hemma i Neuropa är medeltidens häkkittel kommen till heders igen. Brygden är en blandning av ”digt og forbandet Lögn”. Det är åt detta system man tvingar fram offer, offer som en dag skola kräva sin rätt tusenfalt igen. Redan profeten Hosea visste omtala: **”De så vind och skola uppskära storm”**. Den kommer, den behövs och den skall sopa rent i detta augiastall som skapats genom ynkedom, feghet, kryperi och räddhåga. Med en folkledning som aldrig låtit blodet sjuda i kamp för sanning och rätt, som aldrig förstått annat än underkastelsens evangelium, som utgör det gråaste och bedrövligaste inslaget i svenskt samhällsliv. Som aldrig med Heidenstam ens tänkt på:

Det är stoltare våga sitt tärningskast,
än tyna med slocknande låge.
Det är skönare lyss till en sträng som brast,
än att aldrig spänna en båge.

Nej, hellre än att hindra landets utplundring genom ett fast uppträdande, kryper man och utlämnar vår ekonomiska och materiella kraft åt nazismen, mörklägger landet, stoppar opponenterna i fängelse och främjar reaktionen på alla sätt. Men i fängelserna har tidigare skapats de krafter som sopat undan de regimer som utdömt straffen. Även Sveriges folk börjar vakna och då ve dem som bringat folket och landet i den ovärdiga ställning de nu tvingats intaga. Nu våras det, även i Sveriges land och en dag kommer uppgörelsens timma då den stryps i rök — **en tid, som dör föraktad av sig själv!**

Drömmar — om Länsstyrelsen tillåter.

Jag hade en egendomlig dröm i natt. Länsstyrelsen kan inte hindra att vi tryckfrihetsfångar drömmar, men den kan förhindra publicering av drömmens innehåll — tills vidare. I går kväll 7:de pensionatskvällen — läste jag Hjalmar Söderberg, vår enda ståndaktige 80-talist. Det var ”Hjärtats Oro” jag läste. Natten blev också orolig, men det var drömmens oro.

Tänk vilken njutning att läsa Söderberg, följa honom på kända vägar Iran] över ”Ströget” in på café Wivel, slå sig ned i schaggsofforna son' lyste så röda, träffa hin onde som då var en sällsynt uppenbarelse — nu är ju världen full av dj—r. Men Hj. Söderbergs hin onde var en gentleman från topp till tå — värtalig, elegant och inte knusslig. Miljonen vi fick var inte mycket sa han — undra om Wigforssen gått i hans lära — varför den blev samvetsgrant förstörd, men inte till ubåtsmoderfartyg. Det var ett annat Köbenhavn än jag lärde känna vid samma tid, det var Nybro- och Holmens gade, det var det som den elegante kåsören aldrig såg eller inte låtsade se.

Men i drömmen var jag inte i Köbenhavn utan i Oslo. Alla mina bekanta där från tidigare år voro borta. När jag stövlade — absolut ingen politisk biavsikt, käre Malte på uppför Karl

Johan kom jag att tänka på när jag var där förra gången. Det var 1934. Då vandrade vi i sakta mak uppför detta strög, de var Erling Falk, Arne och Åke Ording och några andra Mot Dagister. Vi gjorde en lov i stortinget, hälsade på ett par kända stortingsmän och gick så tvärs över gatan för att besöka Oslos Wivel som dock hade ett helt annat namn. Var äro vännerna från detta år? De fanns inte längre på Karl Johan. Erling Falk är död, dog i landsflykt ensam och övergiven, i Stockholm 1940 tror jag. Ingen fick veta av det — endast en liten petitnotis långt efteråt omtalade att en av Norges främsta socialister, om inte den främste, var död. Ditt inflytande på den radikala studentgenerationen 1925-1940 var oerhört. Du var ledaren för dem. Därför kallades de smädligt för **falkungar**. Du organiserade dem, drev fram deras sociala och kulturella standard, deras kooperativa insatser, du gjorde majoriteten av Oslos studenter till revolutionära socialister. Reaktionen rasade mot dig, smutskastningen steg skyhögt — socialdemokratin hjälpte de reaktionära att kasta smuts, bl. a. hade du förstört studentsamfundets pengar — men ingenting hjälpte, falkungarna tog alltid hem segern i studentsamfundet. Du var utesluten och bannlyst i det norske arbeiderparti, du fick inte sätta din fot innanför arbeidersamfundets lokal dit du följde mig sista kvällen — jag skulle nämligen tala där om svensk socialdemokratis urartning. Det sista du sade när vi skiljdes — tyvärr för sista gången — var: ”det går åt hälsike med Norden om inte arbetarerörelsen förstår fascistfaran och mobiliserar folken till motstånd, i stället för att låta reaktionärerna ha vapnen”. Tyvärr fick du hundraprocentigt rätt. Men hur gärna skulle vi inte ha velat att du skulle fått upplevat triumfens dag — se ditt folk i dagens kamp och ändå hellre morgondagens. Du fick inte detta du gick 'bort i din mannaålder — sjukdomar knäckte falkens höga och stolta flykt. När folkets kamp segrat i Norge bör ditt ärominne stå vid Karl Johan.

De andra vännerna äro också borta. Arne Ordings sonora stämma hör jag, i de norska sändningarna från London där han varje vecka håller utrikespolitiska krönikor, präglade av samma klarsyn som när han skrev: ”Det tredje rike” 1933. Åke Ording har jag tyvärr inte träffat sedan vår samlingskonferens på Björngårdsvillan 1934, men även han har nog skuddat Karl Johanstoftet av sina fötter och lär befinna sig i England. Men nu nog med minnen från Karl Johan.

Nej, inte nog, för det var på Karl Johan det hände. Jag drogs med i en folkström in i en stor lokal. Någon talade såsom endast norrmän kan tala. Apropå de ja, så minns jag från vår ungdomskongress 1919 hur vi väntade på att nuvarande norske utrikesministern i London, Tryggve Lie, skulle tala. Det blev absolut kongressens höjdpunkt och vi sjöng efteråt:

Så har vi to med duft av hermetik, fallera,
och Lie han dufter också juridikk, fallera,
för at sköne hur man snacker
Dröbak og i Aker
en tale vi be om i kväll fallera.

Så talte också norrmannen i den store lokal. Det var en högtidsstund att höra det. Talet var veirbitt och handlade om ”di kuer aldri oss”. Jag levde med så att jag fruktade för min cellkamrats sömn, men folket i lokalen voro allvarliga och tysta. Talet slutade. Tydligt skulle det bli ”ordskifte”. Då reste sig en man — men han hann endast resa sig. Så bröt ovädret ut. Lokalen vart en häxkittel, en storm bröt fram över folkmassan, ett oartikulerat vrål steg mot höjden: ”En quisling”. På starka armar fördes han fram till ett av lokalens fönster och kastades handlöst ut på — Kal Johan. Nu bröt en jubelstorm lös som trotsar all beskrivning, t. o. m. jag min ”neutralt” krake, reste mig upp, stormen vidgade mitt bröst, blodet rusade genom ådrorna, se detta var kampen, det var att leva, nu var jag hemma i mitt rike — kampens rike. Då skramlade celldörren, vakten ropade ut ”**uppstigning**”, jag vaknade och föll ihop. Fy katten, jag var ju inte i någon stor lokal med eldade folkmassor — jag var i Per Albins folkhem avdelning: Härlanda, fack: cell nr 44. Jag blev så arg så jag tog och hoppade upp, slängde

